

ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy
2012, Volume: 7, Number: 1, Article Number: 4C0130

NWSA-HUMANITIES

Received: December 2010

Accepted: January 2012

Series : 4C

ISSN : 1308-7320

© 2010 www.newwsa.com

Rumiye Arslan

Amasya University

rumiye.arslan@gmail.com

Amasya-Turkey

**İLKÖĞRETİM I. KADEME YABANCI DİL ÖĞRETİMİNİN NİTELİĞİ VE SORUNLARI
ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA**

ÖZET

Bu çalışmanın amacı 4. ve 5. sınıfta başlayan yabancı dil öğretimi hakkında veriler toplayarak, yabancı dil dersinin niteliği ve sorunlarını belirlemektir. Bu amaçla 421 öğrenciye ve 10 erkek ile 7 bayandan oluşan 17 öğretmene anket uygulanmıştır. Betimsel bir yaklaşım sergileyen bu çalışmadan elde edilen bulgular doğrultusunda çözüm önerileri sunarak, yabancı dil öğretiminin kalitesini artırmak için katkı sağlamaya çalışılmıştır. Araştırmada birinci kademe yabancı dil derslerinin eylem, oyun ve etkileşim odaklı işlenmediği, şarkı öğretilmediği ve öykü okutulmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İlköğretim, Yabancı Dil Öğretimi,
İngilizce Öğretmeni, Motivasyon,
Sınıf Etkinlikleri

**RESEARCH ON QUALITY AND PROBLEMS OF FOREIGN LANGUAGE INSTRUCTION IN
ELEMENTARY SCHOOLS**

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the quality and problems in early foreign language teaching at the beginning of 4th and 5th grade. For this purpose the data were collected by means of questionnaires from 10 male and 7 female of 17 ELT teachers and 421 students. The findings, which are descriptive, will be used to provide solutions to contribute the quality of foreign language teaching. In the result of the research, it was found that in the foreign language instructions in elementary classes, action, play and interaction were not used; short stories and songs were not taught.

Keywords: Elementary School, Foreign Language Teaching,
English Language Teacher, Motivation,
Classroom Activities

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Toplumlarda yabancı dile olan ilgi ve ihtiyaç, küreselleşmenin en belirgin göstergesi olan medya ve bilgi iletişim teknolojilerinin insanın çevresini kuşatması ile birlikte daha da artmıştır. Yetişmekte olan çocukların toplumsallaşmasında etkili olan birinci ve gerçek çevrenin yanı sıra, sanal fakat neredeyse gerçek çevre kadar etkili olan, teknolojik çevre aracılığı ile çocuklar anne babasının konuştuğu dilden başka diller ile de tanışmaktadırlar. Televizyonda izlenen yabancı çizgi filmlerin, Internet'te ziyaret edilen oyun ve oyun sitelerinin yabancı bir dilde olduğunu gören çocuklar başka bir dil bilmek gerektiğini de hissedebilmektedirler.

Yabancı dil öğrenmiş olma günümüzde çağdaşlığın ölçütlerinden biri olarak kabul edilmektedir (Er, 2006: 4). Genelde ülkeler vatandaşlarına bu eğitimi iyi bir şekilde verebilmek, özelde ise insanlar aynı konuda kendilerini daha iyi yetiştirebilmek için büyük masraflar yapmayı göze almaktadırlar (Ayhan, 1999). Bununla birlikte Türkiye' nin Avrupa Birliğine aday Ülke olmasından dolayı da Milli Eğitim Bakanlığı yabancı dil öğretiminde son derece önemli değişiklikler gerçekleştirmiştir. Bunlardan bir tanesi yabancı dil öğretiminin ilköğretimin I. kademe (4. ve 5. sınıflara) müfredat programına alınmış olmasıdır.

Yabancı dil öğretiminde gerçekleştirilen yeniliklerin hakkında geribildirimler almak ve alınan sonuçların bilimsel düzeyde tartışmalarını sağlayarak gelişimsel bir döngü yaratılması gerekmektedir. Yabancı dil öğretimi ile ilgili alan yazını incelendiğinde 1997 den günümüze kadar bu alanda birçok bilimsel çalışma gerçekleştirildiği görülmektedir. Yapılan araştırmaların büyük bir çoğunluğu yabancı dil öğretiminin başarısızlıkları, sorunları nedenleri ve çözümü üzerine gerçekleştirilmiştir (Aküzel, 2006, Paker, 2006, Günday, 2007).

Bir yabancı dilin en iyi düzeyde öğrenilmesinin birinci şartı söz konusu dili erken yaşta öğrenmeye başlamaktır. Buna rağmen yabancı dil öğretimine erken başlamak başarının bir garantisi değildir. Yabancı dil öğretiminin ilk yıllarında bir taraftan öğretmenlerin iyi yetiştirilmesi, bir taraftan gerekli olanakların sağlanması, diğer taraftan da öğrencilerin yaş-gelişim durumları ile çevre şartları dikkate alınarak öğretimin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Eğitim programları, öğretim yöntem ve teknikleri ile araç gereçler yabancı dil öğretimini daha da etkinleştirmek için önemli etmenlerdir. Ancak bu faktörler öğretmenin canlı kişiliği ve konu alanı bilgisi ile eyleme dönüştürülmedikçe istenilen ölçüde bir etki sağlayamayacaktır. Bu bakımdan yabancı dil öğretmenlerinin iyi yetiştirilmiş olması büyük önem taşımaktadır.

İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil dersi branş öğretmenleri tarafından verilmesi gerekirken, branş öğretmeni eksikliği olan ilköğretim okullarında hizmet içi yabancı dil eğitimi almış sertifika sahibi sınıf öğretmenleri tarafından da yürütülmektedir.

Diğer taraftan ilköğretim birinci kademe öğrencileri somut gelişim düzeyinde olduklarından dolayı yabancı dil öğretiminin daha ileriki dönemlerine göre daha farklı bir şekilde işlenmesi gerekliliği ortadadır. Genç'e göre (2004:107) "Yabancı dil öğretimi, yabancı bir ülkenin dil bilgisini ve kurallarını öğretmekle sınırlandırılmaz." İlköğretimin birinci kademesinde eğitim gören öğrencilere yabancı dil dersinde bilgi kazandırmaktan ziyade beceri kazandırılması öngörülmüştür. Küçük yaş öğrencilerinin yabancı dil edinimi, yapı, kural veya gramer öğretimi ile gerçekleşmesi mümkün değildir.

Son yıllarda erken yabancı dil öğretimi ile ilgili çalışmalara bakıldığında iki farklı yaklaşımdan söz etmek mümkündür. Birincisi öğrencilerin öğrenme çıktılarına ve ortaya koyabildikleri becerileri

dikkate alan yabancı dil öğrenimi/edinimi yaklaşımıdır. İkincisi ise öğrencinin dünyaya bakışını oluşturacak yabancı dil ile karşılaşma yaklaşımıdır. Bu yaklaşım öğrencinin yabancı dillere, yabancı insanlara ve kültürlerle olumlu bir tutum geliştirmesini merkeze almaktadır. Ayten Genç bunu şu şekilde ifade etmektedir: "Öğrencinin yabancı bir dünyaya kapı aralaması, bu kapı aracılığıyla yabancıları, yabancı kültürleri tanıyabilmesi, anlayabilmesi, öz kültürün, öz olanın ayırdına varması ve olaylara, insanlara bakış açısını genişletmesi sağlanmalıdır. Bu nedenle, okul yaşamı sürecinde ve küçük yaşlarda bu amaçlar doğrultusunda öğretilen yabancı dil bilgi ve becerisi, bu olanakların gerçekleşmesine katkıda bulunabilir." (Genç,2004:111) Her iki yaklaşımında ortak amaçları, öğrencilerin yabancı dile karşı olumlu tutum geliştirmeleri, çocuksu bir ilgi ve merakın uyandırılması ile ayakta tutulması ve yabancı bir dilin öğrenilmesine yönelik istekliliğin ortaya çıkarılmasıdır(Leopold-Mudrack, 1998:14).

Bununla birlikte yabancı dil öğretiminde son zamanlarda öğretimin "çıktılarından" daha çok "süreç" üzerine yoğun bir ilgi ve dikkatin olduğu alan yazınında görülmektedir. Yabancı dili öğrenme, öğretmenlerin "öğretme" eyleminden uzaklaşarak öğrencilerin ders ortamında iletişimsel düzeyde yabancı dil ile karşılaşmaları ve daha çok birbirleri ile iletişim kurmaları şeklinde gerçekleşmesi öngörülmektedir. Buna göre dil öğrenimi ve dil alışkanlığı taklit, alıştırma ve pekiştirme ile kazandırılır (Şahin, 2007: 467).

Etkili öğrenmenin en önemli şartı motivasyondur. Güdülenme, ilgi ve yüksek isteklilik yabancı dil öğrenimi için olmazsa olmaz şartlardır. Öğretmenler erken yabancı dil öğretiminde öğrencilerin güdülenmelerini etkili bir şekilde sağlamalıdır.

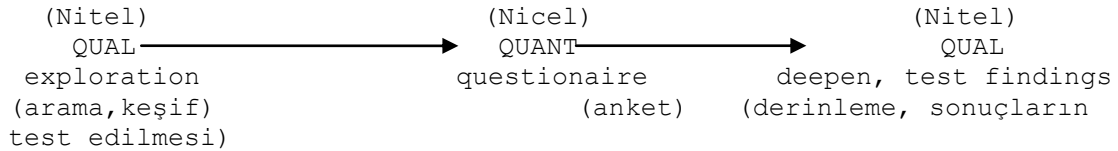
2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Bu çalışmanın amacı ilköğretim okullarının birinci kademesinde (4 ve 5) okutulan yabancı dil derslerinin niteliği hakkında veri toplayarak sorunları tespit etmektir. Betimsel bir yaklaşım sergileyen bu çalışmadan elde edilen bulgular doğrultusunda çözüm önerileri sunarak, yabancı dil öğretiminde büyük bir önem taşıyan ve ikinci kademe öğretimi için ön şart olan ilk yılların daha verimli olmasına katkı sağlamaktır.

3. YÖNTEM (METHOD)

3.1. Araştırmanın Modeli (Research Model)

Çalışma, sosyal bilimlerde araştırma ile ilgili alan yazınında "method triangulation" ya da çeşitleme olarak ifade edilen nicel ve nitel araştırmanın bir kombinasyonu olarak tasarlanmıştır (Flick, 2007: 82, Blaikie, 1991: 115). Miles ve Huberman (1994: 41) nicel ve nitel araştırmaların kombinasyonunda önerdikleri dört temel modelden aşağıdaki üçüncü model uygulanmıştır.

Nitel araştırma, araştırmaya katılan bireylerin görüş ve deneyimlerini dikkate alan bir yaklaşımla sonuçlar elde etmeyi hedefler, çünkü insan davranışı esnek bir yaklaşımla incelenmelidir. Yıldırım ve Şimşek'e (2000: 10) göre "[...] sosyal bilimlerde bu yaklaşım gereklidir, çünkü; bu alanda olay ve olgulara ilişkin tek bir gerçeklik yoktur. Çoklu gerçeklik ve algılar söz konusudur. Olay ve

olgulara ilişkin katı kurallar ve genellemeler oluşturulamaz, ancak ortama göre çeşitlilik gösteren betimlemeler ortaya konulabilir”.

Nicel araştırma, tarama modeli kullanılarak yapılmıştır. Tarama (survey) modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2008: 77).

4. MATERYAL VE METOD (INSTRUMENTS UND METHOD)

4.1. Araştırmanın Evren ve Örnekleme

(The Universe and Sample of the Evaluation)

Araştırmanın evrenini, 2006-2007 eğitim-öğretim yılında, Amasya ili İlköğretim Okullarında okuyan birinci kademe öğrencileri ile yabancı dil öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Amasya ili merkezinde bulunan rastgele seçilen 7 ilköğretim okullarında öğrenim gören 202’si kız 219’u ise erkek olan toplam 421 birinci kademe 4. ve 5. sınıf öğrencileri ve bu sınıflarda İngilizce derslerine giren 7’si bayan 10’u erkek toplam 17 öğretmen oluşturmaktadır.

Araştırma örneklemine giren öğretmenlerin 10’u erkek, 7’si kadındır. Öğretmenlerin bir tanesi (Fransızca) hariç geriye kalan hepsi (16) İngilizce öğretmendir.

Araştırma kurumlardan gerekli izinler alınarak, yapılmıştır.

4.2. Verilerin Toplanması (Collection of the Data)

Öğretmenlerden elde edilen veriler görüşme tekniği ve açık uçlu anket ile toplanmıştır. Veriler nitel olduğundan sayı az tutulmuştur. Araştırmanın seyrini, araştırmaya nesne olan öğretmenlerin de etkilemesi ve daha doğru kararlar alabilmek amacı ile çalışmanın başında rasgele seçilen 4 erkek ve 3 bayan İngilizce öğretmeni ile arama ve keşif amaçlı 19 sorudan oluşan bir görüşme yapılmıştır. Bu görüşmeden yola çıkarak 14 kapalı uçlu ve 11 açık uçlu soruyu kapsayan ve 17 öğretmenden oluşan örnekleme uygulanan anket hazırlanmıştır.

İngilizce öğretmenlerine uygulanan anket öğretmenler hakkında demografik bilgilerin yanı sıra yapılan etkinliklerin neler olduğu, hangi araç ve gereçlerin kullanıldığı ve dersin etkili işlenebilmesi için fikirleri hakkında sorular sorulmuştur. Açık uçlu sorulara verilen cevaplar hermeneutiksel bir yaklaşımla yorumlanmıştır. Öğretmenlere uyguladıkları yöntem ve teknikler ile ilgili doğrudan soru sorulmamıştır, çünkü bu soruya cevap verirken kendilerinin sorguladıkları algısına kapılabilecekleri düşünülmüştür. Bunun yerine ders araç-gereç ve yapabildikleri etkinlikler sorulmuştur. Buradan yola çıkarak hangi yöntemi daha çok uyguladıkları hakkında bilgi alınabileceği varsayılmıştır.

Araştırma kapsamında örneklem grubuna giren öğrencilerin yabancı dil dersine yönelik tutumlarını ölçmek amacı ile Schaer ve Bader (2003/2005) tarafından geliştirilen 3., 4. ve 6. sınıf yabancı dil dersine yönelik tutum ve bilgi ölçeğinin ilgili maddeleri Türkçe’ye çevrilmiştir.

Sorular öğrencilerin motivasyonlarına, derse ve yabancı dil becerilerine yönelik öz- değerlendirme soruları olarak tasarlanmıştır. Bunun yanı sıra sorulan 5 açık soruda öğrencilerin yabancı dile karşı ilgilerini, ilgilerinin sebeplerini, en çok sevdikleri etkinlikler ile hiç sevmedikleri etkinlikleri ve ailelerin tepkileri hakkında bilgi edinmek için sorulmuştur.

Son halinde tutum, bilgi ve öz-değerlendirme olmak üzere üç bölümden oluşan ölçeğin öğrencilerin derse ve etkinliklere yönelik, motivasyonlarına ve başarılarına yönelik 39 madde 4 alt bölümden oluşmaktadır.

Genel olarak geliştirilen ve kullanılan ölçeğin dengeli ve nitelikli olduğu söylenebilir. Orijinal ölçekte bulunan 39 maddeden 33'ü Türkiye şartlarına uygun olarak düşünülerek Türkçe'ye çevrilmiştir. Hazırlanan ölçeğin ön çalışması 80 kişilik örnekleme uygulandıktan sonra faktör analizi ve güvenilirlik analizi SPSS 11.5 programı ile yapılmıştır. Madde faktör yükleri 0,300'ten düşük olan 25.,26.,28.,29., ve 30. maddeler atılarak toplam madde sayısı 28'e düşürülmüş ve alpha değeri .8949 olarak tespit edilmiştir.

Geçerlilik ve güvenilirliği sağlanan beşli Likert türü ölçekteki maddeler, "1. Hiç katılmıyorum" (1.00-1.80), "2. Katılmıyorum" (1.81-2.60), "3. Karasızım (2.61-3.40), "4. Katılıyorum" (3.41-4.20)ve "5. Tamamen Katılıyorum" (4.21-5.00) şeklinde derecelendirilmiştir.

Türkçe'ye uyarlanması yapılan ölçeğin dil ve nitelik açısından uygunluğu uzman görüşü alınarak sağlanmıştır. Gerekli düzeltme ve kontroller sağlandıktan sonra 4. ve 5. sınıflarda okuyan 421 ilköğretim öğrencisine uygulanmıştır.

5. BULGU ve YORUMLAR (RESULTS AND CONCLUSION)

5.1. Öğretmenlerden Elde Edilen Bulgular (Teacher Survey Findings)

Bu bölümde öğretmenlerin demografik bilgileri ele alınmıştır. Elde edilen bilgiler ışığında öğretmenlere yöneltilen açık uçlu soruların cevapları hermenutiksel bir yaklaşımla anlamaya ve yorumlanmaya çalışılacaktır.

Tablo 1 Öğretmenlerin demografik verileri
(Table 1 Teachers' demographic data)

Değişken	Gruplar	N	%
Cinsiyet	Kadın	7	41
	Erkek	10	59
Yaş	20-25	2	12
	26-30	10	59
	31-35	3	17
	36-40	0	0
	41-45	1	6
	46-	1	6
Hizmet öncesi Eğitim	İngilizce	16	94
	Fransızca	1	6
Hizmet Yılı	0-5	11	65
	6-10	5	29
	11-15	0	0
	16-20	0	0
	20-	1	6
Sertifika Programına Katılım	Evet	6	35
	Hayır	11	65
	Hizmet Öncesi	1	17
	Hizmet İçi	5	83
Yurtdışı Deneyimi	Evet	2	12
	Hayır	15	88
Seviye Tespit Sınavına Katılım	Evet	9	53
	Hayır	8	47
İkinci Bir Yabancı Dil	Evet	9	53
	Hayır	8	47
	Almanca	6	67
	Fransızca	3	33

Tablo 1'de görüldüğü gibi 12 öğretmen (%71) 31 yaşın altındadır. İngilizce öğretmenlerinin çok genç oldukları gözlemlenmiştir.

Hizmet yılı açısından incelendiğinde ise öğretmenlerin genç olmalarına bağlı olarak 5 yılını tamamlamamış öğretmen sayısı 11 olduğu görülmektedir.

İngilizce öğretmenlerinin altısı bir sertifika programına katılmışken onbir öğretmen katılmamıştır. Sertifika programına katılan öğretmenlerin beşi hizmet-içi, biri hizmet-öncesi bir programa dâhil olmuştur.

Ankete katılan 17 öğretmenden 15'i hiç yurtdışına çıkmamışken, sadece ikisi yabancı dil konuşulan bir ülkeye gitmiştir.

Dokuz öğretmen bir yabancı dil seviye sınavına katılmışken, sekiz öğretmen hiçbir sınava katılmamıştır.

Öğretmenlerin sekizi İngilizceden başka bir dil bilmediklerini bildirmişlerdir. Dokuz öğretmen İngilizceden başka Almanca ve Fransızca bildiklerini beyan etmişlerdir.

5.1.1. Nitel Verilerin Bulgu ve Yorumları

(Qualitative Data Findings and Interpretation)

Aşağıda öğretmenlerin açık uçlu sorulara verdikleri cevaplar "olumlu" ve "olumsuz" olarak sınıflandırılmaya çalışılmıştır. Her bir öğretmen birden çok cevap vermiştir ve verilen bütün cevaplar tabloda ele alınmıştır.

Tablo 2. Yabancı dil dersinin birinci kademe başlamasıyla ilgili öğretmen görüşleri

(Table 2. Foreign language teachers' opinions regarding the early primary school coursework)

Olumlu yönleri		Olumsuz yönleri	
1. Öğrenciler yabancı dile karşı çok istekli ve ilgililer.	N=5 % 26.32	1. Öğretim programındaki konuları yetiştirmeye zaman yetmiyor.	N=2 % 10.53
2. Yaşlarının küçük olmasından dolayı yabancı dili, özellikle de kelimeleri daha kolay öğreniyorlar.	N=4 % 21.06	2. Öğrenilen konuları pekiştirmek ve alıştırmaya yapmak için Workbook yetersiz.	N= 1 % 5.26
3. Birinci kademe öğrencileri yabancı dili öğrenmekten çok edinmektedirler.	N= 2 % 10.53	3. Ders dışında kullanılmayan içerik kolayca unutulmakta.	N= 1 % 5.26
4. Yabancı dil dersi zor ve yoğun dersler arasında farklı bir nefes, farklı bir renk oluşturuyor.	N=1 % 5.26	4. Öğrencilerin anadilindeki düşük yeterlilik düzeyleri, yabancı dil öğrenmeyi olumsuz etkiliyor.	N= 1 % 5.26
TOPLAM	%63.17	5. İngilizce farklı bir dil ailesinden olduğu için, öğrenciler öğrenmede zorluk çekiyorlar.	N =1 % 5.26
		6. Yabancı dili etkili öğrenebilmek için gerekli araç-gereç ve altyapı eksikliği var.	N =1 % 5.26
		TOPLAM	%36.83

Verilen cevapların hiçbirinde öğretmenler yabancı dilin birinci kademe başlamasını yanlış bulduklarını söylememişlerdir. Araştırmaya

katılan bütün öğretmenler yabancı dil öğretiminin erken yaşlarda başlamasını doğru buluyorlar. Öğretmen açıklamalarının %63.17'si birinci kademe yabancı dil öğretiminin olumlu yönlerini ifade etmişlerdir. Öğretmen cevaplarından en çok göze çarpanı ise, yabancı dil öğrenmenin küçük yaşlarda daha kolay (%21.06) olduğu ve daha da önemlisi öğrencilerin yabancı dile karşı daha ilgili oldukları (%26.06) görüşüdür. Yabancı dil öğretiminin birinci kademe başlamasıyla ilgili olumsuz görüşler (%36.83) ise verilen cevapların çeşitliliğine ve içeriğine bakıldığında nitelik açısından önemsiz görünmekte. Çünkü burada verilen cevapların hiçbirinde öğrencilerin sınıf seviye veya yaş-gelişimlerine vurgu yapılarak eleştiri yapılmamıştır. Yani erken yaşta yabancı dil öğrenmek zor veya olumsuz gibi ifadeler yoktur. Daha çok yabancı dilin neden daha etkili öğretilmediğine vurgu yapılmıştır. Cevaplar incelendiğinde yabancı dil programındaki konuların yetişmediği (%10.53), konuları pekiştirmeye yeterli alıştırma olanaklarının olmadığı (%5.26), yeterli araç-gereç bulunmadığı gibi sebepler öne sürülmektedir. Öğretmenler diğer taraftan öğrencilerin yabancı dili neden daha etkili öğrenemediklerini, anadili yeterliliğindeki eksiklikler, yabancı dilin ders haricinde kullanılmaması ve öğrenilen yabancı dilin bizim dilimizden farklı bir dil ailesine ait olduğu ile ilişkilendirmişlerdir. Bunlar da yabancı dil öğretiminin genel sorunları olarak görülebilir.

Tablo 3. Yabancı dil öğrenmeye yönelik veli desteği hakkında öğretmen görüşleri

(Table 3. Teachers' opinions about parental support of foreign language learning)

Olumlu geribildirimler alıyorum		Olumsuz geribildirimler alıyorum	
1. Veliler yabancı dil öğrenmenin gerekliliğini ve önemini biliyorlar.	N= 5 %23.81	1. Veliler bilinçli değil, hiç ilgilenmiyorlar geribildirim alamıyorum.	N =6 %28.57
2. Veliler öğrencilerin yabancı dil öğrenebilmesi için ders dışında verebilecekleri destek hakkında öğretmene başvuruyorlar.	N =3 %14.29	2. Veliler kendiler yabancı dil bilmedikleri için yardımcı olamıyorlar.	N =1 %4.76
3. Bazı veliler yabancı dil derslerinde bize yardımcı olmaya çalışıyorlar.	N =1 %4.76	3. Zaman zaman olumsuz tepkiler alıyoruz.	N =2 %9.52
4. Veliler öğrencilerin İngilizceye ilgi duyduklarını ifade ediyorlar.	N =2 %9.52		
5. Velilerimin olumsuz yaklaşımlarını değiştirdim.	N= 1 %4.76		
TOPLAM	%57.14	TOPLAM	%42.85

Bir öğretmen velilerden destek almadığı sürece birçok sorunla uğraşmak zorunda kalır. Bu nedenle öncelikle ebeveynler dil öğretimi alanında gerçekleşen yenilikler konusunda bilgilendirilmelidir (MEB, 2006). Bundan dolayı öğretmenlere, velilerin yabancı dil dersine yönelik destek sağlayıp sağlamadıkları sorulmuştur. Olumlu ve olumsuz görüşlerin tamamına bakıldığında velilerin yabancı dile karşı olumlu yaklaşımları (%57.14) dikkat çekmektedir. Bu cevaplardan dikkat çeken

ise velilerin yabancı dil öğrenmenin gerekliliği ve önemini bildiklerinin %23.81 oranında ifade edilmesidir. Öğretmenlerin verdiği cevapların %42.85'inde ise velilerin yabancı dil konusunda bilinçsiz, ilgisiz ve tepkili oldukları da ifade edilmiştir. Ancak verilen bir cevapta öğretmenlerin velilerin olumsuz yaklaşımlarını değiştirdiği ifade edilmektedir. Buradan çıkan sonuca göre öğretmenler bilgilendirme ve rehberlik görevlerini daha etkili yaptıkları takdirde velilerin yabancı dil öğrenme konusunda öğrencilere yardımcı olamasalar bile en azından olumsuz tepki vererek onların derslerine karşı motivasyonlarını düşürmeyeceklerdir.

Tablo 4. Kullanılan İngilizce ders kitabı hakkında öğretmen görüşleri
(Table 4. Teachers' opinions about English textbooks and workbooks)

Olumlu görüşler		Olumsuz görüşler	
1. Ders ve çalışma kitapları yeterli.	N=7 %24.14	1. 4. ve 5. Sınıf ders kitapları yetersiz.	N=4 %13.79
2. Çalışma kitabı evde tekrar yapmasını sağlayacak nitelikte hazırlanmış.	N=4 %13.79	2. İngilizce ders kitabı ve çalışma kitabı ancak ek kaynaklarla desteklenirse faydalı olabilmekte.	N=2 %6.90
3. Özellikle birinci kademe için hazırlanan kitaplar çok güzel düzenlenmiş.	N=3 %10.34	3. Çalışma kitabındaki alıştırmalar ders kitabıyla aynı, farklı olabilirdi.	N=1 %3.44
4. Bu seneki ders kitapları öğrencilerin ilgisini çekiyor.	N=2 %6.90	5. Ders kitabına bağlı gitmiyorum.	N=2 %6.90
		6. Alıştırmalar yetersiz, konular yüzeysel işlenmiş.	N=2 %6.90
		7. Ders kitaplarında bulunan etkinlikler çok fazla, süre yeterli olmuyor.	N=2 %6.90
TOPLAM	%55.17	TOPLAM	%44.83

Öğretmenlerin yabancı dil dersini en iyi şekilde işlemelerine yardımcı olması beklenen materyal ders kitabıdır. Ancak ders kitabı ile ilgili öğretmenlerin ifadelerine bakıldığında zaman görüşlerin %44.83'ü olumsuz, %55.17 oranında ise olumlu. Bu konuda ayrıntılar incelendiğinde görüşlerin %24.14'ünde ders kitaplarının yeterli olduğu belirtilirken, %13.79'unda ders kitapları yetersiz olarak görülmüştür. Cevaplardan olumsuz olanlara bakıldığında öğretmenlere göre ders kitaplarındaki eksiklikler ek kaynaklarla desteklendiğinde, çalışma kitabındaki çalışmalar ders kitabındakinden farklı olduğunda, alıştırmalar daha etkili ve etkinlik sayısı azaltıldığı takdirde kullanılan ders kitabı yeterli olacaktır. Hermeneutik kurallarına göre bu ifadeler anlamaya ve yorumlamaya çalışıldığında ders kitapları tek başına yeterli görülüyor. Bu durum şu şekilde de yorumlanabilir: Günümüzde ders kitapları daha çok görsel materyal ve az metin içermekte ve öğretmene bu anlamda daha çok yabancı dil ifadeleri ve alıştırmaları üretme görevi düşüyor. Bu da onları zorluyor. Öğretmenlerin kendi öğrenme yaşantıları göz önünde bulundurulduğunda ise kendilerinin bol yazılı alıştırmalı kitaplarla öğrenim gördükleri varsayılabilir. Leopold-Mudrack'a (1998:104) göre eğer öğretmenlerin kendi öğrenim geçmişleri "kitap dersi" şeklinde

gerçekleşmiş ise, uyguladıkları birinci kademe dersini aynı şekilde gerçekleştirmeye çalışacaklardır. Ders kitaplarında daha çok yazılı materyal ve alıştırmaya arayacaklardır. İlköğretim yabancı dil dersinin gerekliliği olan "eylem yönelimli" ve "oyun odaklı" bir dersi ortaya koymakta zorluk çekeceklerdir. Buna göre ankete katılan öğretmenlerin çok genç olmaları onların halen kendi öğrenme geçmişlerine bağlı kaldıkları yorumunu akla getirmektedir. Ders kitabından beklentileri bu anlamda karşılıksız kalmaktadır.

Tablo 5. Kullanılan öğretmen kılavuz kitabı ile ilgili öğretmen görüşleri

(Table 5. Teachers' opinions about teacher's edition books)

Olumlu görüşler		Olumsuz görüşler	
1. Öğretmen kılavuz kitabı yeterlidir, bize yol ve yön göstermektedir.	N=8	1. Öğretmen kılavuz kitabını kullanmıyorum, başvurmuyorum	N=2 %15.38
		2. Kılavuz kitabında yöntem ve teknikler sadece tanımlanmış, hangilerinin nasıl kullanılacağı örneklendirilmemiştir.	N=1 %7.69
	%61.54	3. Eksikliler mevcut. Kitap "empatik" değil.	N=1 %7.69
		4. Kılavuz kitabı işe yaramaz.	N=1 %7.69
TOPLAM	%61.54	TOPLAM	%38.46

Yabancı dil ders kitabının kullanımını ve dersin işlenişini optimum düzeye çıkarmak için son yıllarda ders kitabının ayrılmaz bir parçası haline gelen öğretmen kılavuz kitapları ön plana çıkmaktadır. Fakat bu yardımcı kaynak da öğretmenlerin görüşlerinde %38.46 oranında yeterli olmadığı görülmektedir. En dikkat çekici ifade kılavuz kitabının "empatik" olmadığı yönündedir. Bunu söyleyen öğretmene "empatik" ne anlama geldiği sorulduğunda ise, kılavuz kitabında öğretmenlerin yabancı dil dersinde karşılaştıkları zorluklara yönelik çözümler bulunmadığı ifade edilmiştir. Bunun yanı sıra öğretmen cevaplarının %61.54'ünde öğretmen kılavuz kitabının kullanıldığı ve yeterli bulunduğu ifade edilmiştir.

Cevaplara göre öğretmen kılavuz kitabının ankete katılan öğretmenler tarafından yoğun bir şekilde kullanıldığı görülebilir. Ders kitabı ile ilgili yapılan yoruma göre öğretmenler ders kitabını tek başına kullanmakta zorluk çektikleri ve bu anlamda kılavuz kitabından beklentileri çok yüksek olduğu düşünülebilir.

Tablo 6. Öğretmenlerin sınıflarında öğrencilere yaptırabildikleri ve yaptıramadıkları etkinlikler hakkında verdikleri bilgiler
(Table 6. Teachers' opinions about the tasks that students do or do not perform in the class)

Yapılan etkinlikler		Yapılamayan etkinlikler	
1. Etkinliklerin hepsini de sınıf içerisinde uygulamaya çalışıyoruz. Konuyla ilgili şarkılar söylüyoruz, role-play aktivitelerini ve benzerlerini yapıyoruz.	N=4	1. Ders saati 2 saat ile kısıtlı olduğundan drama ve tiyatro gibi aktivitelere yeterince zaman ayıramıyoruz.	N=5
	%23.53		%29.41
2. Ders kitabında önerilen bütün etkinlikleri yaptırabiliyorum.	N=2	2. Kesme, yapıştırma, boyama etkinliklerini yaptırabiliyorum.	N=1
	%11.76		%5.88
3. Basit olanları yaptırabiliyorum.	N=1	Çok materyal gerektiren etkinlikleri ekonomik nedenlerden dolayı yaptırabiliyorum.	N=1
	%5.88		%5.88
4. 4. ve 5. sınıfta konu ile ilgili diyalogları yaptırabiliyorum. Etkinliklerden proje ve afiş hazırlıyorlar.	N=1		
	%5.88		
5. 5. sınıflarda pairwork ve act out etkinlikleri uyguluyorum.	N=1		
	%5.88		
6. Maliyeti düşük eşyalar kullanarak hazırlanmış materyallerle etkinlikler yapabiliyoruz.	N=1		
	%5.88		
TOPLAM	%58.82	TOPLAM	%41.18

Çocukların gelişim dönemleri, özellikleri ve bilişsel yapılarının büyüklerden farklı olması nedeniyle hem merakları hem de öğrenme stilleri farklılaşmaktadır. Bu nedenle, çocuklara dil öğretiminde kullanılan etkinlikler önem kazanmaktadır. Yabancı dil öğretiminde kullanılan başlıca etkinlikler; şarkılar, oyunlar, drama, kes-yapıştır etkinlikleri, öyküler ve boşluk doldurma etkinlikleridir (MEB 2006). Yabancı dil öğretiminde öğrencilerin öğrendikleri dili hatırlayabilmeleri için sınıf içindeki çok ortamlı öğretimin temelini, öğretmen ve ders kitabı oluşturmuştur.

Tablo 6'da yabancı dil dersinin etkinlikleri konusunda öğretmenlerin görüşlerine bakıldığında ifadelerin %58.82'sinde etkinliklerin yapılabildiği, ancak ifadelerin %41.18'i en önemli etken olan ders saatinin 2 ders saatiyle kısıtlı olmasından dolayı etkinliklerin yapılamadığı yönündedir. Yaptırılmayan etkinliklere bakıldığında özellikle dikkat çeken açıklama, drama etkinliklerinin (%29.41) yaptırılmadığına ilişkin olanıdır. Kalıcı öğrenmenin etkili gerçekleştiği drama yönteminin yaptırılmaması yabancı dil öğretiminde büyük bir eksikliklerdir. Bu kapsamda öğretmenler uyguladıkları öğretim yöntemlerini zenginleştirmeleri gerekmektedir.

Bu bölümde öğretmenlere yabancı dil öğretimini gerçekleştirirken ihtiyaç duydukları ve kullandıkları araç-gereçler ile ilgili sorular sorulmuştur. Dersinizde en çok ihtiyaç duyduğunuz araç-gereçleri önem

sirasına göre numaralandırınız yönergesine yönelik aşağıdaki tablo ortaya çıkmıştır.

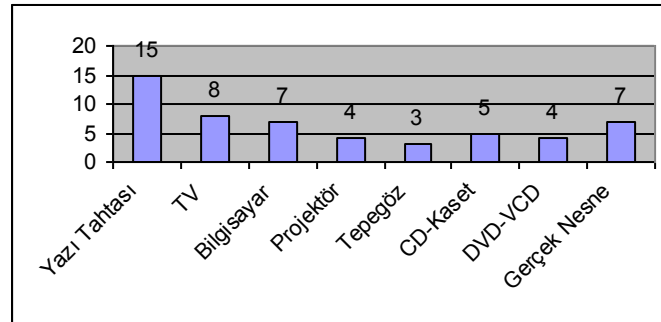
Tablo 7. Yabancı dil dersinde en çok ihtiyaç duyulan araç gereç sıralaması

(Table 7. Rankings of the most needed tools and materials in foreign language courses)

1.	Bilgisayar
2.	Yazı Tahtası
3.	Projektör
4.	Gerçek Nesnelere
5.	CD-Kaset
6.	DVD-VCD
7.	Tepegöz
8.	TV

Günümüzde bilgisayarlar hem görsel hem işitsel bir araç olarak birçok farklı aracın görevini tek başına yerine getirdiği göz önünde bulundurulduğunda, öğretmenlerin bu aracı birinci sırada ihtiyaç duyulan bir araç olarak belirtmeleri doğaldır. Yabancı dil öğretiminde artık teyp kasedi yerine CD'ler kullanılmakta. Ders kitaplarına ek olarak verilen bu Cd'ler aracılığı ile öğrenciler yabancı dilin fonetiğini metin seslendirmelerinden öğrenebilmekte ve diyalogları takip edebilmektedirler. Ayrıca birçok öğretmenin sınıfta yabancı dilde konuşma konusunda sıkıntı çektiği bilinmekte ve bu yüzden derslerde yönerge ve konuşmalarını daha çok anadilde gerçekleştirmektedir. Bilgisayar bu anlamda da öğretmenlere büyük destek sağlayacaktır.

Projektör, sınıfta tek bir bilgisayar bulunduğunda bile bütün öğrencilerin ekranı takip edebilmelerini sağlayacaktır. Bu yüzden üçüncü sırada belirtilmiştir.

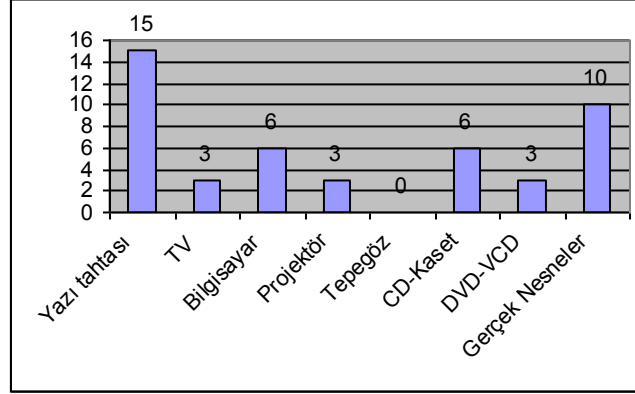

Grafik 1. Sınıfta bulunan araç gereçler
(Chart 1. Tools and materials present in the classroom)

Sınıfta bulunan araç-gereçler ile ilgili beyana göre yukarıdaki grafik ortaya çıkmıştır. Buna göre 15 defa belirtilen yazı tahtası birinci sırada yer almaktadır ve en az bulunan ise tepegöz olarak bildirilmiştir. Tepegöz cihazları bilgisayar ve projektörlerin yanında artık gereksiz kalmakta dolayısı ile sınıflarda yenilenmemektedir, bu yüzden sınıfta bulunma sıklığı gün geçtikçe azalmaktadır. Dikkat çeken önemli bir nokta ise televizyonun yazı tahtasından sonra ikinci sırada yer almasıdır. Yinede sevindirici bir durum bilgisayarın yedi sınıfta bulunduğudur. Ancak sadece dört sınıfta projektör bulunmaktadır.

Dersinizde en çok kullandığınız araç-gereç nedir sorusuna verilen yanıtlara bakıldığında yazı tahtası en çok kullanılan araç olarak karşımıza çıkmaktadır. Gerçek nesnelere ikinci sırada kullanılan araç-gereç olarak beyan edilmiştir. Yazı tahtasının belirtilen

yoğunlukta kullanılması öğretmenlerin daha çok yabancı dilde yazma becerisine yönelik etkinlikleri yoğun olarak işledikleri yorumunu akla getirmektedir. İkinci sırada gerçek nesnelere belirtilmesi, bu nesnelere yabancı dilde adlarının öğrenilmesi açısından önem kazanmaktadır.

Grafik 2. Yabancı dil dersinde en çok kullanılan araç gereçler
(Chart 2. The most used tools and materials in foreign language courses)

5.1.2. Öğrenci Anket Verilerinin Bulgu ve Yorumları

(Student Survey Findings and Interpretation of the Data)

Bu bölümde, ilköğretim öğrencilerin yabancı dil dersine ilişkin görüşleri ve dersin niteliği ile ilgili bilgileri ortaya çıkarmak amacıyla toplanan verilerin analizi yapılmıştır. Tanımlayıcı istatistik teknikleri kullanılarak öğrenci görüşleri ile ilgili sonuçlar frekans ve yüzdeler dilimlere verilerek sunulmuştur. Ankete katılan 421 öğrencinin 219'u erkek, 202'si kızdır. Sınıflara göre dağılıma bakıldığında 189'u 4. sınıf, 235'i 5. sınıf öğrencileridir.

Tablo 8. Yabancı dil öğrenmenin önemine ilişkin öğrenci görüşlerinin frekans ve yüzdeleri

(Table 8. Students' opinions about the importance of foreign language learning)

Yabancı Dil Öğrenmek	N	%
Önemli değil	4	1,0
Az önemli	22	5,2
Çok önemli	395	93,8
Toplam	421	100,0

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin %93,8'i yabancı dil öğrenmenin "çok önemli" olduğunu belirtmişlerdir. Günümüzde öğrenciler yabancı dil öğrenmeye yönelik olumlu yaklaşmaktadırlar. Öğrencilerin yabancı dil öğrenmeyi önemli bulmaları, onların derse karşı motivasyonlarını yüksek tutacaktır.

Tablo 9. Yabancı dil öğrenme nedenlerine ilişkin öğrenci görüşleri
frekans ve yüzdeleri
(Table 9. Students' opinions about the reasons for learning a foreign
language)

Yabancı Dil Öğrenme Nedenleri	N	%
Yabancılarla iletişim için	140	33,2
Bilgisayar ve İnternet için	30	7,1
Yabancı şarkıların sözlerini anlamak için	28	6,6
Herkesin bir yabancı dil bilmesi gerektiği için	150	35,5
Derslerimde başarılı olmak için	23	5,5
Diğer	50	11,8
Toplam	421	99,8
Eksik	1	,2
Genel Toplam	422	100,0

Bu bölümde öğrencilerin yabancı dili öğrenme sebepleri tespit edilerek, motivasyon kaynakları belirlenmeye çalışılmıştır. Maier'e (1995: 50) göre yabancı bir dil öğrenmeye esas olan sebepler şunlardır: toplumsal sebep, ebeveyn sebebi, fayda sağlama sebebi, öğretmen sebebi, bilme isteği, iletişim sebebi, değer kazanma sebebi. Sayılan bu motivasyon kaynakları içsel ve dışsal olmak üzere ikiye ayrılabilir. Eğitimde elbette ki içsel motivasyon daha etkili ve değerli görülmektedir. Yabancı dili anadilinden farklı bir dil bilmek ve konuşabilmek için öğrenmek istemek burada içsel motivasyon kaynağı olarak görülmektedir (Demircioğlu, 2008: 81).

Öğrencilere beş dışsal ve bir içsel motivasyon kaynağı verilmiştir. Tablo 9'da görüldüğü üzere öğrencilerin %64.5'i dışsal motivasyon kaynakları öne sürerken %35.5'i içsel güdü kaynağı olan "herkesin bir yabancı dil bilmesi gerektiği için" demişlerdir.

Öğrencilerini yabancı dil öğrenmeye daha etkili bir şekilde güdülendirmek isteyen öğretmenler içsel motivasyon kaynağını güçlendirmeliler.

Tablo 10. Yabancı dil dersinde çalışma tercihlerine ilişkin öğrenci görüşleri frekans ve yüzdeleri
(Table 10. Students' opinions about how they prefer to study in
foreign language class)

Öğrencilerin Çalışma Tercihi	N	%
Tek başıma	49	11,6
Arkadaşlarımla	122	29,0
Grup çalışması	95	22,6
Sınıfımla birlikte	155	36,8
Toplam	421	100,0

Tablo 10'da görüldüğü gibi öğrencilerin %88,4'ü birileri ile birlikte çalışmayı tercih ettiklerini bildirmişlerdir. Bu durumda öğrencilerin çoğunluğu bir dilin tek başına değil de başkaları ile etkileşim ve iletişimle öğrenildiğinin farkında olduğu yorumu yapılabilir, buda sevindirici bir durumdur. Ancak tek başına çalışmak isteyen öğrenciler de (%11,6) bulunmaktadır.

Tablo 11. Yabancı dil öğrenmede yardımcı olan kişi hakkında öğrenci görüşleri frekans ve yüzdeleri
(Table 11. Data about the persons who provide foreign language learning help to students)

Evde Yardımcı Olan Kişi	N	%
Annem	39	9,3
Babam	56	13,3
Ağabeyim	54	12,8
Ablam	109	25,9
Hiç kimse	163	38,7
Toplam	421	100,0

Öğrencilerin %38,7'si yabancı dil derslerinde aileden hiç kimsenin yardım etmediğini belirtmişlerdir. Bu oldukça yüksek bir orandır. Ailelerin büyük bir kısmında öğrenciye yabancı dil dersinde yardım edebilecek düzeyde yeterli bir kişinin bulunmaması öğrencilerin verdikleri cevaplardaki bu yüksek oranın sebebi olarak düşünülebilir. Göze çarpan diğer bir bulgu da öğrencilerin sadece %9,3'ü annelerinden ve 13,3'ü babalarından yardım aldıklarıdır. Öğrencilerin %38,7'si ise ağabeyi veya ablalarından yardım aldıklarını belirtmişlerdir. Burada okula devam eden büyük kardeşler yabancı dil öğrenmede etkin yardım sağlayıcılar gibi görünüyorlar.

Tablo 12. Öğrencilerin yabancı dil dersine yönelik motivasyonları hakkında görüşlerinin frekans ve yüzdeleri
(Table 12. Students' opinions about the motivation for learning in foreign language lessons)

	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1. İngilizce dili hoşuma gidiyor	9	2,1	8	,9	16	3,8	71	16,9	317	75,3
2. İngilizce dersimizi çok seviyorum.	10	2,4	11	2,6	14	3,3	75	17,8	311	73,9
25. Ödevimiz olmadığı zaman da İngilizce dersine çalışıyorum.	31	7,4	24	5,7	29	6,9	105	24,9	232	55,1
27. İngilizce dilini çok iyi konuşabilmek istiyorum.	13	3,1	11	2,6	17	4,0	31	7,4	349	82,9

Öğrencilerin yabancı dil öğrenmeye karşı oldukça yüksek motivasyonlarının olduğu tablo 6'da görülmektedir. Öğretmenlere yöneltilen açık uçlu sorularda da ortaya çıkan sonuç, öğrencilerin yabancı dili öğrenmeye çok istekli yönündeydi. Öğrenciler ile öğretmenlerin cevapları birbiri ile örtüşüyor. Öğrenciler hem yabancı dili çok iyi konuşabilmek (%82,9) istiyorlar hem de dili (%75,3) ve dersini (%73,9) çok seviyorlar. Ancak bu ilgi ve motivasyon ödev olmadığı zaman da çalışacak kadar (%55,1) yüksek değil.

Tablo 13. Öğrencilerin yabancı dil dersine ve işlenişine yönelik görüşlerinin frekans ve yüzdeleri
(Table 13. Students' opinions about the foreign language lesson and working during the lesson)

	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
3. İngilizce dersinde işlediğimiz üniteler güzel	1	2	5	1,2	16	3,8	70	16,6	329	78,1
7. İngilizce dersinde öyküler okuyoruz.	234	55,6	28	6,7	38	9,0	44	10,5	77	18,3
24. Dersimizde oynadığımız oyunlarda İngilizce konuşuyoruz.	97	23,0	33	7,8	60	14,3	64	15,2	167	39,7
26. Dersimizde sınıf arkadaşlarımızla İngilizce konuşuyoruz.	110	26,1	69	16,4	51	12,1	84	20,2	107	25,4
28. Öğretmenimiz bize İngilizce şarkılar öğretiyor.	129	30,6	19	4,5	21	5,0	52	12,4	200	47,5

İngilizce dersinin içeriği ve öğrenme-öğretme durumları hakkında öğrencilerin görüşleri çeşitlilik göstermektedir. Derste işlenen konular öğrenciler tarafından (%78,1) beğenilirken, derste çoğunlukla (%55,6) öykü okunmadığı ve ders esnasında İngilizce konuşulması konusunda kararsızlık görülmektedir. Öğrencilerin %26,1'i derste arkadaşlarıyla İngilizce konuşmadıklarını belirtirken %25,4'ü bunun tam aksini belirtmektedirler. Öğretmenlerin İngilizce şarkı öğretmeleri konusunda da verilen cevapların çoğunluğu, %47,5'i olumlu iken, %30,6'sı İngilizce şarkı öğretilmediğini belirtmektedirler. Aynı şekilde derste oynanan oyunlarda İngilizce konuşulması konusunda da öğrencilerin verdiği cevaplar çeşitlilik (%39,7'ye karşı %23,0) göstermektedir. Bu durum yorumlanacak olursa yukarıdaki yorumlarda da belirtildiği gibi öğretmenlerin birçoğu sınıfta öğrencilerin İngilizce konuşmasına ortam hazırlamıyor, şarkı öğretmiyor ve yabancı dilde öykü okutmuyor ve daha da önemlisi oyun oynatmıyor. Hâlbuki yabancı dilin kültürlerine ait farklı oyunların adları, kuralları ve etkileşim şekilleri öğrencilerin ilgisini yoğun bir şekilde çekeceği için, bu oyunlar oynatılmalı ve oyun esnasında yabancı dilde konuşmalarına zemin hazırlanmalıdır.

Tablo 14. Öğrencilerin yabancı dil dersine yönelik özdeğerlendirme frekans ve yüzdeleri
(Table 14. Students' self-assessment of foreign language learning)

	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
15. İngilizce dersimizde konuları rahatlıkla anlayabiliyorum.	13	3,1	32	7,6	51	12,1	101	24,0	224	53,2
16. Ben İngilizce dersinde başarılıyım.	13	3,1	29	6,9	67	15,9	124	29,5	188	44,7
17. Öğretmenimiz İngilizce konuştuğu zaman, onu anlayabiliyorum	39	9,3	46	10,9	61	14,5	145	34,4	130	30,9
18. Öğretmenimizin öğrettiği şarkıları ezberleyebilirim.	129	30,6	45	10,7	52	12,4	86	20,4	109	25,9
19. Okuduğumuz metinleri kolaylıkla anlayabiliyorum	15	3,6	25	5,9	36	8,6	97	23,0	248	58,9
20. Drama yaptığımız zaman, bana düşen rolü kolaylıkla oynayabiliyorum.	93	22,1	30	7,1	38	9,0	79	18,8	181	43,0
21. Zor olan rolleri de oynayabiliyorum.	89	21,1	45	10,7	71	16,9	90	21,4	126	29,9
22. Kendimle ilgili sorulara kolaylıkla cevap verebiliyorum.	13	3,1	25	5,9	37	8,8	99	23,5	247	58,7
23. Başka konularla ilgili sorulara da, İngilizce cevap verebiliyorum	44	10,5	40	9,5	51	12,1	122	29,0	164	39,0

Yabancı dil dersinde öğrencilerin kendileri ile ilgili algıları o derse karşı tutumlarını ve motivasyonlarını da etkileyeceğinden yukarıdaki sorular sorulmuştur. Ankete katılan 421 öğrencinin %53,2'si dersin konularını çok rahatlıkla anlayabiliyorken, %34,4'ü öğretmenleri İngilizce konuştuğunda onu anlayabildiklerini ifade etmişlerdir. Burada en dikkat çekici veri öğrencilerin %30,6'sının öğretmenlerinin öğrettiği şarkıları ezberleyemedikleridir. Öğrencilerin derslerde yapılan etkinliklere yönelik becerileri hakkında bu kadar olumsuz yaklaşımları düşündürücü bir durumdur. Drama konusunda da öğrencilerin verdikleri cevaplardan anlaşıldığı üzere,

yabancı dil dersinde dramanın ya oynatılmadığı ya da oynatılsa bile birçok öğrencinin bu etkinliklere katılmadıkları anlaşılmaktadır.

Tablo 15. Öğrencilerin yabancı dil dersinde uygulanan etkinliklere ilişkin görüşleri frekans ve yüzdeleri
(Table 15. Students' opinions about the activities in foreign language lessons)

	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
8. İngilizce dersinde söylediğimiz şarkıları seviyorum.	105	24,9	18	4,3	26	6,2	49	11,6	223	53,0
9. İngilizce dersinde drama oynadığımız zaman çok eğleniyorum.	110	26,1	28	6,7	39	9,3	47	11,2	197	46,8
10. Çalışma kitabımızdaki etkinlikleri yapmayı seviyorum.	16	3,8	12	2,9	22	5,2	78	18,5	293	69,6
11. Dersimizde oynadığımız oyunlar güzel.	95	22,6	19	4,5	43	10,2	69	16,4	195	46,3
12. İngilizce öykü okumak çok zevkli.	130	30,9	26	6,2	62	14,7	67	15,9	136	32,3
13. İngilizce bir şeyler yazmayı seviyorum.	15	3,6	24	5,7	25	5,9	74	17,6	283	67,2
14. Bilmediğim konuları İngilizce dilinde öğrenmek heyecanlı	15	3,6	13	3,1	33	7,8	89	21,1	271	64,4

Öğrencilerin çoğunluğunun ders sürecinde yapılan etkinliklere karşı olumlu yaklaştıkları bu tabloda görülmektedir. Ortaya çıkan sonuçlara göre en dikkat çeken 10. maddeye verilen cevaptır. Öğrenciler çalışma kitabıyla ilgili sorulan soruya neredeyse %88,1 olumlu yanıt vermişlerdir. Bu da şunu göstermektedir, öğrencilerin en çok yaptıkları etkinlik çalışma kitabındaki etkinliklerdir. Öğrencilerin İngilizce yazmaya yönelik %84,8 oranında olumlu yaklaşımları da yukarıda ifade edilen, derslerde daha çok yazma becerisine yönelik etkinliklerin yapıldığı tezini desteklemekte. Diğer dikkat çeken sonuçlar ise öğrencilerin İngilizce dersinde öykü okumayı (%51.8), drama oynamayı (%42.1) ve oyun oynamayı (%37.3) ya sevmedikleri veya eğlendirici bulmadıkları yönünde olmasıdır. Bu etkinlikler öğrencileri duyuşsal olarak yabancı dile motive edebilecekken, olumsuz yaklaşımları, düşündürücü bir durumdur.

Tablo 16. Öğrencilerin öğretmenleri, sınıf arkadaşları ve ebeveynlerinin yabancı dil öğrenmeye yönelik tutumları hakkında görüşleri frekans ve yüzdeleri
(Table 16. Students' opinions about the attitudes of teachers, classmates and parents towards foreign language learning)

	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
4. İngilizce öğretmek, öğretmenimizin hoşuna gidiyor.	10	2,4	8	1,9	69	16,4	59	14,0	275	65,3
5. Sınıf arkadaşlarım da İngilizce dersini çok seviyorlar	6	1,4	14	3,3	132	31,4	61	14,5	208	49,4
6. Annem ve babam İngilizce öğrenmemi çok istiyorlar	16	3,8	11	2,6	62	14,7	71	16,9	261	62,0

Son olarak öğrencilerin yabancı bir dili öğrenmeye yönelik ilgi ve isteklerini çevrelerinde bulunan insanlardan etkilenecek de oluşturdukları düşüncesinden yola çıkarak, öğretmenin, velilerin ve sınıf arkadaşlarının yabancı dile karşı tutumları hakkında sorular sorulmuştur. Öğrenciler %79,3 oranında öğretmenlerin yabancı dil öğretmeye yönelik olumlu yaklaştıklarını ve ebeveynlerinin de %78,9 oranında olumlu yaklaştıklarını bildirmişlerdir. Sınıf arkadaşlarının İngilizceye karşı yaklaşımı hakkında %31,4 oranında kararsız kalmışlardır.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER (CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS)

Bu araştırmada ilköğretimin 4. sınıfında başlayan yabancı dil öğretiminin niteliği ve sorunları tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmayı yapmaya sebep olan temel düşünce birinci kademe gerçekleştirilen dersin ikinci kademedeki farklı olarak öğrencilerin gelişimsel, bilişsel ve duyuşsal özelliklerini dikkate alan eylem, etkinlik ve oyun odaklı olması düşüncesi idi. Yabancı dil öğrenmenin yüksek motivasyona dayalı olduğu varsayılarak, öğrencilerin motivasyonları ile özdeğerlendirmeleri de dikkate alınmıştır. Aynı zamanda öğrencileri çevreleyen öğretmen, veli ve diğer öğrencilerin yabancı dil öğrenmeye yaklaşımları ve öğrenenleri etkilemeleri dikkate alınarak, bu alanda da veri toplanmaya çalışılmıştır. Araştırmanın merkezini öğrenme-öğretme ortamını araştırmak olmuştur. Bu kapsamda öğretmenlere açık uçlu, öğrencilere ise yarı kapalı ve kapalı uçlu sorular sorularak durum tespiti yapılmaya çalışılmıştır.

Çıkan sonuçlara göre öğretmenlerin kendileri yabancı dil dersinin birinci kademe başlamasını olumlu bulurken, ders saatinin 2 ders saatiyle kısıtlı olmasından dolayı etkinliklerin tümünü yapamadıklarını belirtmişlerdir. Ders kitabı ve kılavuz kitapları ile ilgili de eksikliklerin olduğunu bildirmişlerdir. Kullanılan ve ihtiyaç duyulan araç gereç konusunda ise tutarsızlıklar görülmektedir. En çok ihtiyaç duyulan araç bilgisayar olarak bildirilmiş ancak en çok kullanılan araç yazı tahtası olarak belirtilmiştir. Öğrencilerin verdikleri cevaplara bakılarak da en çok ders, alıştırma kitabı ve

yazı odaklı ders işlendiği ortaya çıkmıştır. Velilerin öğrencilere desteği konusunda da görüşler neredeyse yarı yarıya ayrılmaktadır. Bir taraftan velilerin destek sağladığı ifade edilirken diğer taraftan velilerin yabancı dil öğretimine karşı ilgisiz ve bilgisiz oldukları ifade edilmektedir.

Öğrenme-öğretme süreçlerinde gerçekleştirilen etkinliklere bakıldığında, derslerde drama etkinliklerini yapmada sorun olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra yabancı dilde şarkı öğretmek, oyun oynamak gibi aktivitelerin yapılamadığı söylenebilir. Yabancı dilde yazılmış öykü metinleri sınıfta okunmadığı da ortaya çıkan sonuçlar arasındadır. Buna karşın öğrencilerin yabancı dil öğrenmeye yönelik motivasyonları yüksek çıkmıştır. Birinci kademedeki önemli olan bu motivasyonun devamını sağlayarak ve doğru yönlendirerek yabancı dil dersinin verimini arttırmaktır.

Elde edilen sonuçlar ışığında aşağıdaki öneriler yapılabilir:

- Birinci kademedeki derse girecek yabancı dil öğretmenlerinin, ders yöntem ve teknikleri konusunda birinci kademeye dayalı ayrı bir eğitim almaları sağlanmalıdır.
- Öğretmenlerin ders esnasında daha çok yabancı dilde konuşabilecek kadar beceri kazanmaları sağlanmalıdır.
- Ders esnasında kullanılan araç gereçler çeşitlenmeli, özellikle görsel işitsel araç olan bilgisayar yoğun bir şekilde kullanılmalıdır.
- Ders ve çalışma kitapları yabancı ülkelerde uygulandığı gibi, bir kukla ile birlikte hazırlanabilir. Bu kukla kitabın başından sonuna kadar öğrenciyle yabancı dilde iletişim kurarak, öğrencinin yabancı dile yönelik duyuşsal bir bağ kurmasına yardımcı olabilir. Ayrıca öğretmen bu kuklayı derste konuşturarak, şarkı söyleterek öğrencilerin ilgisini çekebilir ve öğrencilerin yabancı dilde konuşmalarını sağlayabilir.
- Dersin işlenişinde eylem, etkileşim ve iletişime dayalı drama, şarkı ve oyun gibi etkinlikler gerçekleştirilmeli; diyaloglar arttırılarak öğrencilerin konuşma becerileri geliştirilmelidir.
- Öğrencilere yabancı dilde bilinen ama aynı zamanda yabancı dilin kültürüne dayalı küçük öyküler ve masallar okutturulmalı ki, öğrencilerin okuma, anlama ve seslendirme becerileri gelişsin.
- Özellikle veli toplantılarında yabancı dil öğrenmenin önemi vurgulanarak, veli desteği sağlanmalı.
- Birinci kademedeki yabancı dil için ayrılan ders saati arttırılmalı

KAYNAKÇA (REFERENCES)

1. Aküzel, G., (2006). İlköğretim 4-8. Sınıflarda Yabancı Dil Öğretimindeki Başarısızlık Nedenlerinin İncelenmesi. (Adana örneği). Çukurova Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi. Adana
2. Ayhan, Y.Z., (1999). Orta ve Yüksek Öğretimde Yabancı Dil Öğretimindeki Başarısızlığın Nedenleri (Afyon Örneği). Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları ve Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.
3. Bader, U. and Schaer, U., (2005). Evaluation Englisch in den 6. Klassen. Appenzell Innerrhoden. Fachhochschule Nordwestschweiz. Paedagogische Hochschule.
4. Bader, U. and Schaer, U., (2003). Evaluation Englisch an der Primarschule. Appenzell Innerrhoden. Fachhochschule Nordwestschweiz. Paedagogische Hochschule.
5. Başkan, Ö., (2006). Yabancı Dil Öğretimi. İlkeler ve Çözümler. İstanbul. Multilingual

6. Blaikie, N.W., (1991). H: A Critique of the Use of Triangulation in Social Research. In: Quality & Quantity. 25, Nr. 2, Mai 1991, S. 115-136, S. 11
7. (<http://www.springerlink.com/content/w773301211366072/>) (25.11.2009)
8. Demircioglu, J., (2008). Englisch in der Grundschule - Auswirkungen auf Leistungen und Selbstbewertung in der weiterführenden Schule. Berlin. Logos V.
9. Demirel, Ö., Yabancı Dil Eğitiminde Öğrenen Özerkliği, MEB dergisi, Sayı, 155, Ankara, S.76-88
10. Demirel, Ö. (2007). Yabancı Dil Öğretimi. Dil Pasaportu, Dil Biyografisi, Dil Dosyası. Ankara, Pegem
11. Er, K.O., (2006). İlköğretim 4. ve 5. sınıf İngilizce Öğretim Programlarının Değerlendirilmesi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, cilt 39, sayı 2, S.1-25
12. Flick, U., (2007). Triangulation. Eine Einführung. Qualitative Sozialforschung. Cilt 12, VS Verlag
13. Genç, A., (2004). "Türkiye'de İlk ve Ortaöğretim Okullarında Yabancı Dil Öğretimi" Bişkek, Kırgızistan-Manas Sosyal Bilimler Dergisi, 10: 107-111
14. Günday, R., (2007). Yabancı Dil Öğretiminde Başarısızlığa Neden Olan Etmenler Üzerine Bir Araştırma. Milli Eğitim Dergisi, Sayı 175.
15. Hengirmen, M., (1993). Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri. Ankara. Engin
16. Karasar, N., (2008). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara, Nobel
17. Karhan, İ., (2001). İlköğretim Okullarının Dördüncü ve Beşinci Sınıflarında Görev Yapan Alan ve Alan Dışı İngilizce Öğretmenlerinin Öğretme-Öğrenme Sürecine ve Sınıf Yönetimine İlişkin Yeterlilikleri (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi.
18. Leopold-Mudrack, A., (1998). Fremdsprachenerziehung in der Primarstufe: Voraussetzungen, Konzept, Realisierung. Internationale Hochschulschriften/Cilt 287, Waxman V.
19. Maier, W., (1995). Fremdsprachen in der Grundschule. Eine Einführung in ihre Didaktik und Methodik. Berlin, Langenscheidt
20. Miles, M. and Huberman, M., (1994). Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook. California, SAGE
21. Parker, T., (2006). Çal Bölgesindeki Okullarda İngilizce Öğretmeninin Sorunları ve Çözüm Önerileri. Çal Sempozyumu 1-3 Eylül 2006
22. Şimşek, H. ve Yıldırım, A., (2004). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara, Seçkin.